

Силабус курсу

Логіка для юристів

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань Міжнародні відносини

Спеціальність Міжнародне право

Освітньо-професійна програма «Міжнародне право»

Рік навчання: 4, Семестр: VII

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., доц. **Ковальчук Ольга Ярославівна**

Контактна інформація   o.kovalchuk@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Логічні закони і методи відіграють важливу роль в юридичній теорії та практиці. Для юридичної діяльності характерні не лише певні процесуальні дії, а й інтелектуальна взаємодія – дискусія осіб, залучених до процесу обговорення і вирішення правових питань, проблем правового пізнання, встановлення істини, також її реалізації. Підвалиною юридичної діяльності є один із принципів логіки – обґрунтованість, адже всі рішення правника повинні бути строго доказові та чітко аргументовані. Для того, щоб фахівець правильно обрав потрібну норму, він повинен володіти спеціальними знаннями (бути юристом-правознавцем) і певною культурою аналітичного мислення. Навчальна дисципліна «Логіка» покликана допомогти студенту вдосконалити свої вміння міркувати та доходити правильних висновків на рівні інтелектуальних здібностей засобами логіки, що здатні істотно підвищити продуктивність та ефективність інтелектуальної діяльності правознавця.

Даний курс знайомить студентів із законами, операціями та формами правильного мислення.

Кожна людина володіє стихійною, інтуїтивною логікою, без якої вона була б неспроможна міркувати і спілкуватися з оточуючими. Проте логічні інтуїції та знання мають різну природу. Тому для успішного вирішення деяких проблем інтуїтивної логіки може бути недостатньо. Це може стосуватися критики неправильних міркувань, коли за допомогою інтуїції людина здатна відчувати певну помилку в міркуванні, але не може її пояснити, тощо. Незнання її законів і правил, невміння користуватися ними в процесі правового дослідження нерідко призводять до різноманітних логічних помилок, які в професійній діяльності юриста водночас є юридичними. Здобуті студентами у процесі вивчення навчальної дисципліни «Логіка» вміння та навички критичного, аналітичного та логічного мислення підвищать їх логічну культуру, вміння логічно правильно міркувати та критично мислити.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Критичне мислення як логічна рефлексія	Розуміти сутність критичного міркування. Вміти застосовувати правила інтелектуального вербального мислення у професійній діяльності правника-міжнародника для аналізу, оцінювання, побудови та спростовування аргументів	тести правничої компетенції
2 / 2	2. Понятійний апарат міркувань	Вміти використовувати мовні засоби для вираження поняття як форми думки для відображення предметно-специфічних знань у правовій сфері; розпізнавати та розуміти різні види абстрагування	тести, завдання на прийняття рішень
2 / 2	3. Судження як форма мислення	Здобути навички логічного аналізу суджень і висловлювань, атрибутивних суджень, протилежних тверджень, підсилюючих та послаблюючих висловлювань і заперечень при аналізі текстів професійного спрямування	тести, завдання на прийняття рішень
4 / 4	4. Критичний аналіз юридичних текстів	Уміти ставити уточнюючі та довідкові запитання, робити висновки щодо поглядів, висновки щодо інформації, висновки щодо ставлення, застосовувати нові контексти, досліджувати принципи та аналогії, аналізувати додаткові докази, визначати основну мету та основні питання. Володіти навичками застосування стратегій розв'язання тестових завдань з критичного аналізу текстів: прогнозування, стратегія активного читання.	тести, завдання з критичного аналізу текстів
2 / 2	5. Особливості символічної логіки	Володіти практичними навичками застосування символічної логіки як системи знань; абстрагування від конкретного змісту думок при дослідженні форм і законів мислення; встановлення функціональної істинності взаємозв'язки між висловлюваннями, принципів і правила формалізації	тести, логічні пазли

2 / 2	6. Аналітичні методи виявлення закономірностей на основі фактичних даних	Уміти аналізувати якісну та кількісну інформацію, проводити дедуктивне міркування, розпізнавати логічно еквівалентні твердження, встановлювати істинність чи хибність згідно чинних умов, фактів чи правил; розбивати завдання на підзавдання; виявляти причини та наслідки, подібності та відмінності, тенденції, асоціації між об'єктами, відношення між частинами, послідовності подій	тести, аналітичні ситуаційні завдання
4 / 4	7. Засоби аналітики у вирішенні юридичних проблем	Уміти розпізнавати образи, виділяти тенденції, встановлювати істинність на основі фактів і правил; аналізувати та обґрунтовувати юридичні положення, статuti, кодекси, постанови, акти, визначати правові варіанти сценарію дій, визначати взаємозв'язків у мовному контексті чи конкретній ситуації, формувати обґрунтовані висновки на основі виявлених взаємозв'язків, вибирати оптимальну стратегію та приймати оптимальні рішення з урахуванням нормативних актів, або фактів судової справи згідно з чинним законодавством	тести, тести, завдання на прийняття рішень
3 / 3	8. Критичний аналіз умовиводів	Знати загальну характеристику умовиводу, його склад і структуру, загальну типологію умовиводів. Уміти застосовувати на практиці правила висновку логіки висловлювань, робити висновки із категоричних висловлювань; застосовувати метод аналітичних таблиць	тести, логічні ігри
3 / 3	9. Оцінка аргументативного дискурсу	Уміти застосовувати аргументацію як обґрунтування конкретного положення на підставі використання інших положень; проводити дедуктивні міркування та міркування за аналогією; доводити, спростовувати, аргументувати та критикувати; використовувати аргументацію як особливий вид комунікації	тести, завдання з аналізу мікротекстів
2 / 2	10. Особливості правової комунікації	Знати сутність комунікації та її роль у правовій діяльності. Уміти використовувати діалог як найбільш універсальну форму логіко-комунікаційного процесу, аналізу й підготовки рішень; ставити запитання та формулювати відповіді	тести, кейси

Рекомендовані джерела інформації

1. Ковальчук О. Я. Логіка [для студентів юридичних спеціальностей] : навчальний посібник. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 256 с.
2. Войтенко Д. О., Качурова С. В., Невельська-Гордєєва О. П. Логічне знання для вирішення ТЗНПК : навч. посіб. для студентів, що готуються до вступних випробувань за технологією ЗНО для вступу на другий (магістерський) рівень. В-во «Право». 2020. 202 с.
3. Ковальчук О. Я. Збірник тестових завдань з курсу «Логіка». Секція «Аналітичне мислення» для студентів юридичних спеціальностей. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 118 с.
4. Ковальчук О. Я. Збірник тестових завдань з курсу «Логіка». Секція «Логічне мислення» для студентів юридичних спеціальностей. Тернопіль : ТНЕУ, 2021. 49 с.

5. Ковальчук О. Я. Збірник тестових завдань з курсу «Логіка». Секція «Критичне мислення» для студентів юридичних спеціальностей. Тернопіль : ЗУНУ. 2021. 51 с.
6. Ковальчук О. Я. Логіка. Абстрактне мислення [збірник тестових завдань]. Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 46 с.
7. Ковальчук О. Я. Логічні ігри [збірник тестових завдань]. Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 49 с.
8. Конверський А. Логіка : підручн. для студентів юридичних факультетів. К : ЦУЛ. 2020. 424 с.
9. Конверський А. Сучасна логіка. Класична та некласична : підручн. К : ЦУЛ. 2019. 296 с.
10. Пономаренко М. В., Чернов Л. О. Право та ТЗНПК. Кейси. МЗПЛ Оновлений ККУ : навч. посіб. Харків : «Право». 2021. 328 с.
11. Тетарчук І. В. Логіка для юристів : навч. посіб. для підготовки до іспитів. К : ЦУЛ. 2020. 147 с.
12. Хоменко І. Логіка. Теорія та практика. К : ЦУЛ. 2019. 400 с.
13. Юркевич О. М., Павленко Ж. О. Підготовка до складання ТЗНПК в завданнях та рішеннях: логічний підхід (видання третє, доповнене та перероблене) Харків : «Контраст», 2020. 312 с.
14. Юркевич О. М., Павленко Ж. О., Невельська-Гордєєва О. П. [та ін.] Логіка : навч. посіб. Харків : «Право». 2018. 132 с.
15. Матеріали та вправи для розвитку критичного мислення [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mozliceum.ua/by>.
16. Kovalchuk O. et al. Decision-Making Supporting Models Concerning the Internal Security of the State. INTL Journal of Electronics Telecommunications, 2023, Vol. 69, no. 2, pp. 301–307.
17. Kovalchuk O. et al. Decision Support Model Based on the Analysis of International Security Risks and Threats. Chapter in monograph: Przetwarzanie, transmisja i bezpieczeństwo informacji. Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, 2022. pp. 57–70.
18. Kovalchuk O. et al. Text Mining for the Analysis of Legal Texts. Proceedings of the 12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT-2022), pp. 502–505.
19. Berezka K., Kovalchuk O. et al. Binary Logistic Regression Model for Support Decision Making in Criminal Justice. Folia Oeconomica Stetinensia. 2022. Vol. 22 (1), pp. 1–17.
20. Ковальчук О. Я, Банах С. В. Логіка права: стратегія кримінального профілювання. Актуальні проблеми правознавства. 2022. №3 (31). С. 169–175.
21. Bronkhorst, H., Roorda, G., Suhre, C., Goedhart, M.. Logical reasoning in formal and everyday reasoning tasks. International Journal of Science and Mathematics Education, 2020. 18(8), 1673–1694.
22. Elson Sara Beth, Hartman Robert, Beatty Adam.). Critical Analytic Thinking Skills: Do They Predict Job-Related Task Performance Above and Beyond General Intelligence? Personnel Assessment and Decisions, 2018. No 4: Iss. 1, Article 2.
23. How to build your critical thinking skills in 7 steps (with examples). 2021. URL: <https://asana.com/resources/critical-thinking-skills>.
24. Lee Crockett. Analytical Thinking vs Creative Thinking. 2019. URL: <https://blog.futurefocusedlearning.net/critical-thinking-vs-analytical-thinking-vs-creativethinking>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Іспит
Загальна оцінка є середнім арифметичним усіх оцінок, отриманих на практичних заняттях (практичні 1-6)	1. Аналіз висловлювань – 30 б. 2. Порівняння текстів – 30 б. 3. Аналітичне завдання – 40 б. (теми 1-6)	Загальна оцінка є середнім арифметичним усіх оцінок, отриманих на практичних заняттях (практичні 7-12)	1. Аналіз умовиводів – 30 б. 2. Аналіз проблеми – 30 б. 3. Аналітичне завдання – 40 б. (теми 7-10)	Загальна оцінка: сума балів за всіма критеріями за виконане завдання	Загальна оцінка: сума балів за всіма критеріями за виконане завдання	Тестові завдання: 1. Критичне мислення (12 запитань) – 40 балів 2. Аналітичне мислення (9 тестів) – 30 балів. 3. Логічне мислення (9 тестів) – 30 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно

E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом